

Nr 1095

Av herr **Martinsson**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 142, med förslag till lag angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda, m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 142 till årets riksdag har framlagts förslag till lag angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda, m. m.

Den föreslagna lagstiftningen innebär en genomgående förbättring av vad som för närvarande är gällande.

I vissa avsnitt borde dock Kungl. Maj:t enligt min mening ha kommit till andra lösningar än dem, som framlagts i propositionen.

Enligt 1954 års lag skall det finnas en rektor för landstingskommunens särskoleväsende, en vårdföreståndare för dess vårdanstalter samt en föreståndare för och en ansvarig läkare vid särskola och varje vårdanstalt. Dessutom skall centralstyrelsen ha en läkare till sitt förfogande. Utöver detta föreligger givetvis skyldigheter för huvudmännen att anställa den personal som behövs för att verksamheten skall kunna bedrivas på ett tillfredsställande sätt.

Departementschefen har i propositionen förklarat, att enligt hans mening bestämmelser om särskolechef, vårdchef, överläkare hos styrelsen för omsorger om psykiskt utvecklingsstörda, överläkare vid specialsjukhus, rektor för särskola, föreståndare för vårdhem, skolläkare och läkare vid vårdhem måste finnas i lagen med hänsyn till de beslutsfunktioner som vilar på dessa tjänstemän. Enligt min mening borde även i lagen ha intagits bestämmelser om den ekonomiska och administrativa förvaltningen. Den förvaltningstjänsteman, i allmänhet benämnd intendent, som har synnerligen krävande och för verksamheten helt avgörande arbetsuppgifter av ekonomisk art, har icke erhållit någon fast ställning i den föreslagna lagstiftningen. Han har ingen stadgad rätt att delta i centralstyrelsens sammanträde och ej heller någon rätt att yttra sig och anföra avvikande mening. Frågan om förvaltningstjänstemännens ställning i detta sammanhang kommer att lösas av de olika huvudmännen var för sig. Detta kommer med all säkerhet att medföra, att organisationen kommer att växla från landstingsområde till landstingsområde. Erfarenheterna från det nuvarande tillståndet bekräftar denna slutsats.

Någon föreskrift om sekreterare i styrelsen finnes heller icke.

Det hade varit möjligt att kopiera de bestämmelser om tjänstemän i sjukhusledningen, som finns i sjukvårdsförfattningarna från 1962 och 1963, för ifrågakvarande befattningshavare. Förutom ovan angivna olägen-

heter med att förvaltningstjänstemannens uppgifter icke reglerats i lag måste man även räkna med att tjänsterna blir mindre attraktiva, när de sökande från början icke vet hur arbetet kommer att läggas upp och vilken ställning förvaltningstjänstemännen kommer att få.

Enligt utredningens förslag skulle utöver det statsbidrag, som för närvarande utgår till avlönande av rektorer och lärare vid särskolan, statsbidraget även utgå till avlönande av talpedagog och de nya lärarkategorier, som förslaget omfattade, nämligen särskolechef, vårdchef, biträdande vårdchef, kurator, psykolog och biträdande psykolog, föreståndare och biträdande föreståndare för olika inrättningar samt arbetsterapeut.

Departementschefen har emellertid förklarat, att de nuvarande principerna för fördelningen av personalkostnaderna mellan staten och huvudmännen inte borde ändras. Han har därför inte kunnat tillstyrka utredningens förslag om utökade statsbidrag. Eftersom en hel del av de anställda, som anges av utredningen, arbetar på undervisningssidan, har det funnits starka skäl för att göra en annan utformning av statsbidragsbestämmelserna. Även om utredningen icke kunde få alla sina förslag tillgodosedda, borde ändå statsbidragsbestämmelserna ha utformats så, att statsbidrag utgått till löner för personal, som praktiskt taget helt arbetar på undervisningssidan.

På grund av det ovan anförda hemställer jag,

att riksdagen vid behandling av propositionen nr 142 med förslag till lag angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda i lagen måtte föreskriva,

att förvaltningstjänsteman skall finnas hos styrelse för omsorger om psykiskt utvecklingsstörda,

att vederbörande förvaltningstjänsteman skall kallas till sammanträde med styrelsen,

att förvaltningstjänstemannen vid styrelsens sammanträde skall äga deltaga i överläggningarna men ej i besluten och få sin mening antecknad i protokollet,

att uppdraga åt vederbörande utskott att i enlighet med mitt förslag utarbeta ny lagtext till 7 §, 11 § och 15 § i förslaget till lag angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda, samt

att i övrigt beakta vad i motionen framförts.

Stockholm den 31 oktober 1967

Bo Martinsson (s)